

Zoran Stiperski
Prirodoslovno-matematički fakultet
Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb

Primljeno: 15. 03. 1992.

AUTOHTONOST STANOVNIŠTVA ZAGREBAČKIH NASELJA BIZEKA, GAJNICA I PODSUSEDA

SAŽETAK

Analizom prigradskih zagrebačkih naselja Bizeka, Gajnica i Podsuseda željelo se ukazati na velike razlike u stupnju autohtonosti. Razlike u razini autohtonosti posljedica je drukčijih mikrolokacijskih preduvjeta za razvoj urbanih sadržaja (reljef, prometnice i slobodan prostor za novogradnju). Razlike u autohtonosti naselja utvrđene su po dva različita izvora: anketom i izvodom iz biračkih popisa. S pomoću ankete dobili smo odnos starosjedilaca i doseljenika u stanovništvu naselja, te utjecaj gospodarskih djelatnosti na pokretljivost stanovništva. Razina autohtonosti naselja utvrđivala se i prema učestalosti pojavljivanja svakoga pojedinog prezimena (analiza prezimena).

UVOD

Svaka je ljudska zajednica više ili manje autohtona (Rudan, 1987:1-3). Autohtonost ponajprije ovisi o stupnju doseljavanja. Dapače, ona je čest pokazatelj "čvrstoće" starog načina života zajednica koje nisu "ugrožene" civilizacijskim i prostornim pojavama kao što je urbanizacija i industrijalizacija. Osnovna je osobina urbanizacije ili industrijalizacije u tome što izazivaju migracijske labilnosti (Vresk, 1989:139). Urbani prostori, gradovi, imaju mnoštvo privlačnih prilika za doseljenike. Mikrolokacijski uvjeti određuju razlike u privlačnosti pojedinih dijelova grada.

Analizom prigradskih zagrebačkih naselja Bizeka, Gajnica i Podsuseda željelo se ukazati na goleme razlike u stupnju autohtonosti stanovništva, iako se naselja nalaze gotovo jedno uz drugo, to je posljedica različitih mikrolokacijskih uvjeća urbanizacije.

METODA

Podaci za određivanje stupnja autohtonosti stanovništva Bizeka, Podsuseda i Gajnica dobiveni su iz dva izvora: ankete¹ i izvoda iz biračkih popisa²

Na temelju ankete sastavljene su tablice (matrice) s obzirom na mjesto rođenja ispitanika i njegovih roditelja, mjesto stanovanja i rođenja ispitanika, te mjesto rođenja i zanimanja roditelja.

Analiza cjelokupnog stanovništva triju naselja vršena je samo pri usporedbi mjesta stanovanja i rođenja stanovnika te mjesta rođenja i zanimanja ispitanikovih roditelja. Valja spomenuti da je usporedba mjesta rođenja ispitanika i njihovih roditelja obrađena zapravo samo za ispitanike rođene u naseljima Bizek i Podsused, dok su Gajnice ovom analizom izostavljene, jer u Gajnicama zapravo nema starosjedilačkog stanovništva.

I u analizi doseljavanja stanovništva s obzirom na vrijeme doseljenja obuhvaćeni su samo doseljenici Bizeka i Podsuseda, jer su se stanovnici tih naselja doseljavali u različito vrijeme dok su se u Gajnicama najviše doseljavali 70-ih godina.

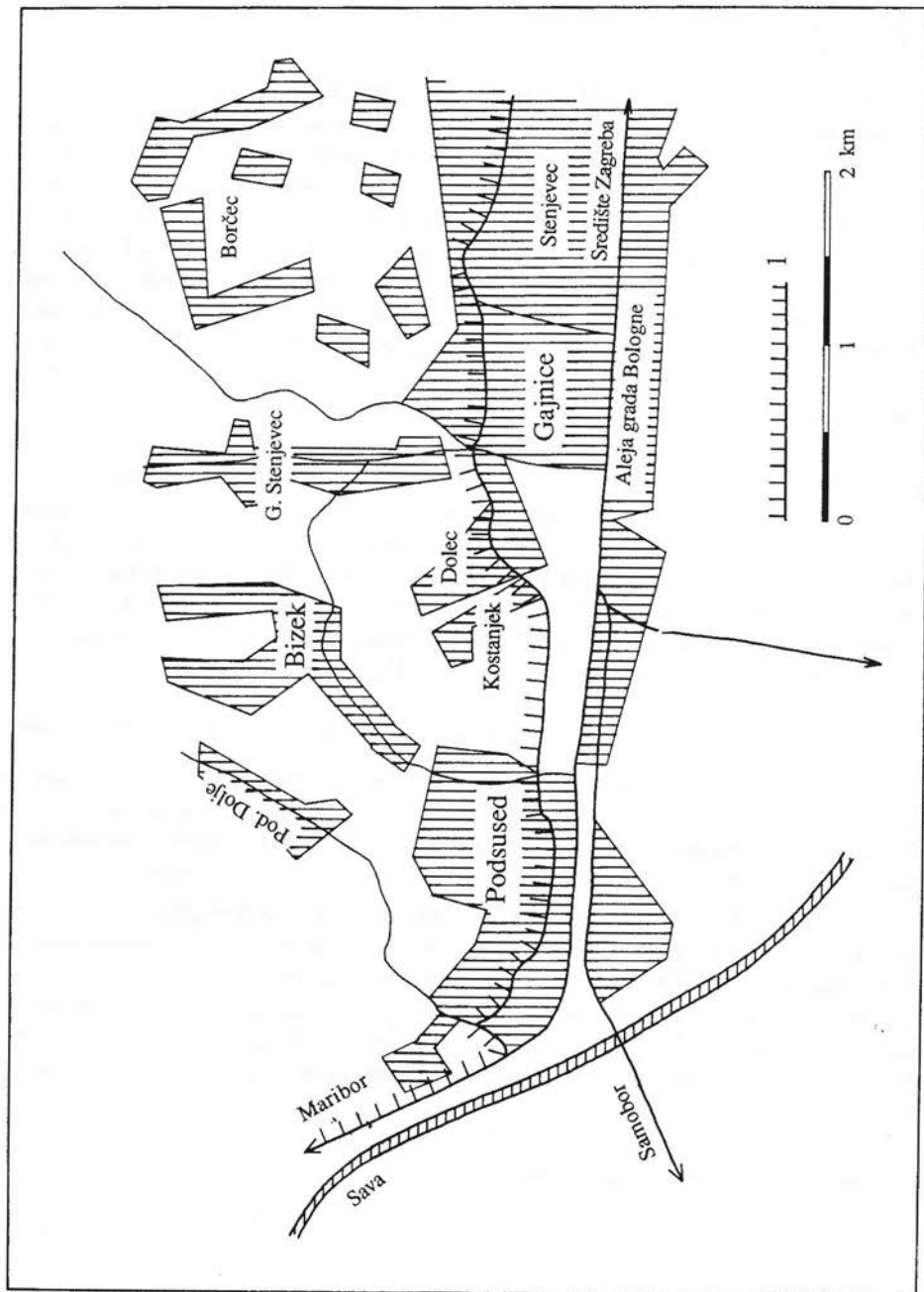
Izvod iz biračkih popisa poslužio je za analizu učestalosti pojavljivanja prezimena u naselju. Osim naselja Bizek, Gajnice i Podsused uključena su još i naselja Podsusedsko Dolje i Jarek Podsusedski. Obradeni su podaci za osobe starije od 18 godina (rođene prije 1973). Za Gajnice uzet je samo uzorak.³ Ukupno je obuhvaćeno 4.988 osoba (Podsused 3.342, Gajnice 496, Podsusedsko Dolje 492, Bizek 469 i Jarek Podsusedski 189 osoba). Stanovništvo je analizirano i prema starosnim razredima: rođeno prije 1930, rođeno od 1931. do 1944. i rođeno poslije 1945. Analiza učestalosti pojavljivanja prezimena, što ukazuje na autohtonost stanovništva pojedinih naselja, uključuje dvije metode. Jedan je način utvrđivanje učestalosti u pojavljivanju prezimena koeficijent varijacije, a drugi je način uključio izdvajanje prezimena koja se pojavljuju češće od ostalih (više od 7 puta što bi trebalo značiti da barem dvije obitelji nose isto prezime). dalje je utvrđen udio stanovništva (ukupnog ili prema starosnim razredima) koji nosi to "češće" prezime.

1 Anketa je provedena u naseljima Bizek, Gajnice i Podsused. Obuhvaćeno je ukupno 345 stanovnika u sva tri naselja; na Bizeku 118, Gajnicama 107 te u Podsusedu 120 stanovnika. Pitanja su se odnosila na mjesto i godinu rođenja, godinu doseljenja u mjesto stanovanja (ako je stanovnik doseljenik), zaposlenost i školsku spremu, te na podatke o roditeljima i djeci ispitanika (mjesto i godina rođenja, zaposlenost i školska sprema).

2 Punoljetno stanovništvo.

3 Obuhvaćeno je nekoliko stambenih zgrada. Ukupno 496 osoba.

Slika 1. Karta zagrebačkih naselja Bizeka, Gajnice i Podsuseda.

REZULTATI

Na krajnjem zapadnom rubu Zagreba smještena su naselja Bizek, Gajnice i Podsused (slika 1). Podsused predstavlja zapadna ulazna gradska vrata: doduše ta mu je funkcija umanjena nakon izgradnje zagrebačke obilaznice. On je već od prošlog stoljeća manje gradsko naselje. Još u austro-ugarsko vrijeme tamo je izgrađena tvornica cementa⁴ Sjeverno od Podsuseda, na obroncima Medvednice, nalazi se Bizek; naselje udaljeno od glavnih prometnica koje vode iz središta grada prema okolici. Već stoga Bizek bijaše manje podložan urbanizaciji nego Podsused. Gajnice su jedno od mnogobrojnih novoizgrađenih zagrebačkih stambenih naselja. Ta su tri naselja oduvijek pripadala istoj administrativno-teritorijalnoj jedinici (od 1950. pripadaju Zagrebu kao dio gradske općine Susedgrad - danas područni ured Susedgrad).

Prema popisu stanovništva godine 1957 Bizek je imao 284, a Podsused 327 stanovnika (Korenčić, 1979:767,768), da bi 1991 (prema biračkim popisima⁵) Podsused (3.342) imao sedam puta brojnije stanovništvo od Bizeka (469)⁶. Rast Gajnica ne može se pratiti jer one nikada prije nisu vođene kao zasebno naselje ali je dovoljno iskazati da je prema popisu stanovništva 1981. Mjesna zajednica Gajnice brojila preko 11.000 stanovnika za razliku od Mjesne zajednice Podsused⁷ koja je imala 5.500 stanovnika (CER: 1982,21). Ovom podatku treba dodati da su se davno prije kao veća naselja spominjali samo Podsused, Stenjevec i Vrapče.

a. Osnovni čimbenici koji uvjetuju razliku u autohtonosti stanovništva

Znatne su razlike u stupnjevima autohtonosti stanovništva Bizeka, Gajnica i Podsuseda: najviše je autohtono stanovništvo Bizeka, a najmanje Gajnica. Razloge treba tražiti u različitim mikrolokacijskim uvjetima urbanizacije naselja. Osnovni čimbenici razlikama jesu: reljef, prometnice i slobodan prostor za novogradnju.

Nizinsko područje uz glavnu prometnicu (Aleja grada Bologne) u ovome dijelu grada područje je intenzivne novogradnje. Na tom području nalaze se gotovo cijele Gajnice. Intenzitet gradnje novih stambenih površina opada s udaljenošću od Aleje grada Bologne ili od nizinskog dijela. Podsused se nalazi i u nizinskom dijelu uz aleju grada Bologne, a i na brdovitom dijelu. Najautohtonija naselja Bizek, Podsusedsko Dolje i Jarek Podsusedski prometno su izdvojena brdska naselja.

4 Kamenolom se nalazio na Bizeku.

5 Podsused i Bizek vode se zasebno posljednji put 1971.

6 Odnosi se na osobe starije od 18 godina.

7 Uključuje naselja Podsused, Bizek, Podsusedsko Dolje i Podsusedski Jarek.

b. Odnos starosjedilaca i doseljenika

Kao što je u uvodu kazano, autohtonost ljudskih zajednica određena je izmješanošću starosjedilačkoga i doseljeničkog stanovništva. Najmanje starosjedilačkog stanovništva⁸ ima u naselju Gajnice. Doseljenici uglavnom potječu iz Zagreba, središnje i južne Hrvatske. Iz susjednih seoskih brdskih naselja nije (u odabranom uzorku) zabilježen ni jedan slučaj doseljenja u Gajnice. Ono je tipično novo stambeno gradsko naselje. Ishodišni krajevi doseljenika Podsuseda nešto su "lokalniji" nego u slučaju Gajnica. Starosjedilaca je oko 27%. Stanovništvo Bizeka pretežno je starosjedilačko (oko 52%) dok oko 16% potječe iz susjednih brdskih naselja sličnih kulturoloških osobina (tablica 1). Zanimljivo je da ne postoji znatnije seljenje ljudi između analiziranih naselja.

Tablica 1. Mjesto stanovanja i mjesto rođenja anketiranih stanovnika (stariji od 20 godina) naselja Bizek, Gajnice i Podsused

Rođen u naselju	Stanuje u naselju		
	Bizek	Podsused	Gajnice
Podsused	0	26	3
Gajnice	0	0	2
Bizek	46	1	0
Borčec	6	0	0
Podsusedsko Dolje	2	2	0
Gornji Stenjevec	3	1	0
Dolec	1	1	0
Kostanjek	2	0	0
Zagreb	9	14	29
Općina Samobor	0	3	1
Općina Zaprešić	1	8	3
Središnja Hrvatska	8	17	23
Zapadna Hrvatska	1	2	2
Istočna Hrvatska	6	4	5
Južna Hrvatska	1	4	12
Ostalo	4	13	10
Ukupno	89	96	90
Osobe u dobi ispod 20 godina	27	23	17
SVEUKUPNO	116	119	107

Izvor: Anketa provedena u svibnju 1991.

⁸ Analizirane su osobe starije od 20 godina.

Doseljenici u Bizek uglavnom su "ženidbeni migranti" (većinom žene) porijeklom iz susjednih naselja. Rezultati ankete kažu da se vrlo rijetko cijela obitelj doselila na Bizek (tablica 2). Tek su nedavno zabilježena neka prseljavanja cijelih obitelji iz Zagreba ili iz drugih krajeva Hrvatske. Možda je to znak da se Bizek stvarno uključuje u gradski organizam. Međutim, ograničenost slobodnog prostora za gradnju novih stambenih jedinica zaustavit će u budućnosti veće doseljavanje.

Tablica 2. Mjesto rođenja očeva i majki ispitanicima rođenih u naseljima Bizek i Podsused

	Mjesto rođenja ispitanika	
	Bizek	Podsused
<i>Mjesto rođenja očeva</i>		
Bizek	53	0
Podsused	2	16
Borčec	2	0
Podsusedsko Dolje	1	2
Gornji Stenjevec	0	2
Dolec	0	0
Kostanjek	0	0
Ostalo	15	30
Ukupno očeva	71	50
<i>Mjesto rođenja majki</i>		
Bizek	28	0
Podsused	1	18
Borčec	9	0
Podsusedsko Dolje	5	1
Gornji Stenjevec	5	0
Dolec	0	1
Kostanjek	2	0
Ostalo	21	30
Ukupno majki	71	50

Izvor: Anketa provedena u svibnju 1991.

Podsused je zahvatio val doseljavanja još prije drugoga svjetskog rata, dakle prije nego Gajnice. Doseljavale su se cijele obitelji. Pomanjkanje slobodnog prostora razlog je što se nije poslije rata prišlo izgradnji novih stambenih zgrada. Doseljenici su gradili privatne kuće, većinom na prvim obroncima Medvednice, a nešto manje u nizinskom području južno od aleje grada Bologne. Starosjedioci Podsuseda žive izmiješani s doseljenicima. Razlika između Podsuseda i Bizeka

jest u odnosu broja starosjedilaca i doseljenika te u strukturi doseljenika i vremenu doseljenja (tablica 3).

Tablica 3. Vrijeme doseljavanja ispitanika u naselje Bizek i Podsused

Razdoblje	B i z e k			P o d s u s e d		
	Ukupno	Udio (%)	Kum. ud. (%)	Ukupno	Udio (%)	Kum. ud. (%)
do 1945	2	4,5	4,5	7	9,7	9,7
1946-1965.	12	27,3	31,8	26	36,1	45,8
1966-1980.	17	38,6	70,4	27	37,5	83,3
1981-1991.	13	29,5	100,0	12	16,7	100,0
Ukupno	44	100,0		72	100,0	

Izvor: Anketa provedena u svibnju 1991.

c. Utjecaj gospodarskih djelatnosti

Od načina privređivanja ovisi svakodnevni život ljudi. Silna pokretljivost stanovništva nastaje kao posljedica razvoja nepoljoprivrednih zanimanja (Feletar, 1983:105). Ubrzanim razvojem industrije i uslužnih djelatnosti stanovništvo postaje pokretljivije, a time i manje autohtono.

Prilikom anketiranja svaki je ispitanik upitan za zanimanje i mjesto rođenja oca i majke (tablica 4). Tako se na primjer stanovnik Gajnica koji je rođen u Desiniću, a čiji su roditelji bili poljoprivrednici i rođeni također u Desiniću, vodi kao autohtono poljoprivredno stanovništvo.

Zanimljivo je da su se žene više selile od muškaraca i u "poljoprivrednim" i u "nepoljoprivrednim" zajednicama. Tako je od 68 ispitanika poljoprivrednika njih 64 rođeno u istom mjestu kao i ispitanikov otac, njih 40 u mjestu rođenja majke, dok je njih 40 rođeno u istom mjestu gdje su rođena i oba roditelja. Ispitanici (212) zaposleni u sekundarnim ili u tercijarnim gospodarskim djelatnostima u samo 90 slučajeva rođeni su u istom mjestu gdje im je rođen i otac, 64 ih je rođeno gdje su im rođene i majke, dok je samo 45 ispitanika rođena gdje su rođena oba njihova roditelja.

Tablica 4. Mjesto rođenja roditelja u odnosu na mjesto rođenja ispitanika a prema zanimanju roditelja

	Zanimanje roditelja Sektor gospodarskih djelatnosti	
	I	II i III
Mjesto rođenja oca		
Isto mjesto gdje je rođen i ispitanik	64	90
Obližnje mjesto	2	19
Udaljeno mjesto	2	104
UKUPNO	68	212
Mjesto rođenja majke		
Isto mjesto gdje je rođen i ispitanik	40	64
Obližnje mjesto	20	34
Udaljeno mjesto	8	114
UKUPNO	68	212
Mjesto rođenja oba roditelja		
Isto mjesto gdje je rođen i ispitanik	40	45
Različita mjesta	28	167
UKUPNO	68	212

Izvor: Anketa provedena u svibnju 1991.

d. Analiza prezimena

U analizi učestalosti pojavljivanja prezimena u stanovništvu ⁹ Bizeka, Gajnica i Podsuseda uključeno je i stanovništvo Podsusedskog Dolja i Jareka Podsusedskog.

Koeficijent varijacije prezimena najviši je u Podsusedskom Dolju (190%) i Jareku Podsusedskom (186%), te na Bizeku (129%), Podsusedu (107%) i Gajnicama (48%) (tablica 5). Udio "češćih" prezimena (ona koja se pojavljuju više od sedam puta) u stanovništvu Podsuseda jest 25,2% a Bizeka 49,5%, dok je taj udio u Podsusedskom Dolju 57,1% i Jareku Podsusedskom 57,7% (u gajničkom uzorku nijedno prezime nema obilježje "čestoga"). I u Bizeku, i u Podsusedskom Dolju, i u Jareku Podsusedskom, prema udjelu "češćih" prezimena u pojedinim starosnim razredima stanovništva, očito je snažno kretanje prema smanjivanju autohtonosti naselja: za razliku od Podsuseda gdje je to kretanje još prije zaustavljeno. Tako primjerice "češća" prezimena rođenih prije 1930. sudjeluju u stanovništvu Podsuseda 28,4%, Bizeka 67,0%, Podsusedskog Dolja 72,1% i Jareka Podsusedskog 74,4%, a rođenih poslije 1945. u Podsusedu 24,1%, Bizeka 40,2%, Podsusedskog Dolja 51,8% i Jareka Podsusedskog 45,8%. Dakle, u svim naseljima udio "češćih"

⁹ Analizirane su osobe starije od 18 godina.

prezimana veći je za starije nego za mlađe stanovništvo. Razlika Podsuseda jest 4,3%, Bizeka 26,8%, Podsusedskog Dolja 20,3% i Jareka Podsusedskog 28,6% (tablica 6).

Tablica 5. Koeficijent varijacije za cjelokupno punoljetno stanovništvo Podsuseda, Bizeka, Gajnica (uzorak), Podsusedskog Dolja i Jareka Podsusedskog

Naselje	Ukupno prezimena	Ukupno stanovnika	Broj stanovnika na jedno prezime	Koeficijent varijacije (%)
Podsused	1 193	3 342	2,80	107
Bizek	134	469	3,50	129
Gajnice	238	496	2,08	48
Podsusedsko Dolje	117	492	4,21	190
Jarek Podsusedski	54	189	3,50	186

Izvor: Izvod iz biračkih popisa 1991.

Tablica 6. Udio punoljetnog stanovništva za "češćim" prezimenom Podsuseda, Bizeka, Gajnica (uzorak), Podsusedskog Dolja i Jareka Podsusedskog u ukupnom stanovništvu ili u određenoj starosnoj grupi

Naselje	Ukupno stanovništvo (%)	Rođeni prije 1930. (%)	Rođeni između 1931. i 1944. (%)	Rođeni poslije 1945. (%)
Podsused	25,2	28,4	24,1	24,1
Bizek	49,5	67,0	55,2	40,2
Gajnice	0,0	0,0	0,0	0,0
Podsusedsko Dolje	57,1	72,1	56,0	51,8
Jarek Podsusedski	57,7	74,4	66,0	45,8

Izvor: Izvod iz biračkih popisa 1991.

Slično kao i kod udjela "češćih" prezimena, tako i kod udjela pojedinih prezimena primjećuje se razlika u "starosti" ili "mladosti" prezimena (tablica 7). Starosjedilačka prezimena većinom se "starija" ¹⁰ poput podsusedskih Jambrišak, Stanišak i osobito Bukovinec, bizečkih Jelinčić i Cvek, dolenskih Sedmak i jarečkih Sešek i Repec. Od starosjedilačkih samo je bizečko prezime Mihalinec i dolensko Bengez "mlado" ¹¹. "Najmlađe" je prezime Berisha, ali je to prezime doseljeničko, albansko. U Podsusedu je od 38 osoba koje se prezivaju Berisha njih 34 rođeno poslije 1945. Drugi je dokaz "mladosti" prezimena što nijedan stanovnik Podsuseda rođen prije 1930. ne nosi prezime Berisha.

¹⁰ Prezime je "starije" što je veći udio onih koji su rođeni prije 1930.

¹¹ Prezime je "mlađe" što je veći udjel onih koji su rođeni poslije 1945.

"Češća" prezimena u autohtonijim naseljima kao što su Bizek, Podsusedsko Dolje ili Jarek Podsusedski većinom su starosjedilačka prezimena. U naseljima koja su manje autohtona (Podsused) ta "češća" prezimena imaju različite korijene postanka: od toga da su starosjedilačka (Stanišak, Jambrišak, Bukovinec), do starih ili novih doseljenika iz neposredne okolice (Bengez, Jurinec) ili iz udaljenijih krajeva (Berisha, Jelić), ili je pak riječ o općenito učestalim hrvatskim prezimenima¹² (Horvat).

Tablica 7. "Najčešća" prezimena punoljetnog stanovništva Podsuseda (osim prezimena Bukovinec*, Bizeka, Podsusedskog Dolja i Jareka Podsusedskog

Prezime	Ukupno stanovništvo		Rodeni prije 1930.		Rodeni između 1931. i 1944.		Rodeni poslije 1945.	
	Broj	%**	Broj	%	Broj	%	Broj	%
<i>Podsused</i>								
Berisha	36	1,08	0	0,00	2	0,24	34	1,93
Jambrišak	33	0,99	8	1,06	10	1,22	15	0,85
Stanišak	32	0,96	13	1,72	5	0,61	14	0,79
Horvat	31	0,93	6	0,80	9	1,10	16	0,91
Bukovinec	10	0,30	7	0,93	2	0,24	1	0,06
<i>Bizek</i>								
Mihalinec	30	6,40	3	3,09	9	7,76	18	7,03
Jelinčić	23	4,90	6	6,19	8	6,90	9	3,52
Cvek	19	4,05	5	5,15	5	4,31	9	3,52
<i>Podsusedsko Dolje</i>								
Bengez	48	9,76	9	8,65	11	9,48	28	10,29
Sedmak	42	8,54	10	9,62	14	12,07	18	6,62
Jelinčić	35	7,11	9	8,65	6	5,17	20	7,35
<i>Jarek Podsusedski</i>								
Šešek	46	24,34	15	34,88	14	28,00	17	17,71
Repec	13	6,88	6	13,95	3	6,00	4	4,17

* Prezime Bukovinec iskazano je kao primjer starosjedilačkog prezimena koje izumire.

** Udio se odnosi na sudjelovanje prezimena u ukupnom punoljetnom stanovništvu ili u stanovništvu određenog starosnog razreda.

Izvor: Izvod iz biračkih popisa 1991.

e. Zaključci

Rezultati ovog istraživanja ukazuju da unutar jedinstvenog gradskog organizma postoje velike razlike u autohtonosti stanovništva pojedinih sastavnih dijelova. Te razlike vide se iz triju analiza.

¹² Prezimena koja se češće pojavljuju a nisu starosjedilačka, a niti su svi stanovnici koji nose to prezime došli iz istog kraja.

Različit je udio starosjedilaca i doseljenika u zagrebačkim naseljima Bizek, Gajnice i Podsused. Najmanje starosjedilaca ima Gajnice - novo gradsko naselje. Daleko je viši udio starosjedilaca u ukupnom stanovništvu naselja Podsused (oko 27%) i Bizek (oko 52%).

Zanimanje ljudi znatno utječe na njihovu pokretljivost. tako je 68 ispitanika koji su se bavili poljoprivredom njih 64 rođeno u mjestu rođenja svog oca ili od 212 ispitanika koji su se bavili sekundarnim ili tercijskim gospodarskim djelatnostima njih 90 rođeno je u mjestu rođenja svog oca.

Analiza prezimena ukazuje na znatna odstupanja u pojavljivanju pojedinog prezimena. Na Bizeku čak 49,5% ili u Podsusedu 25,2% stanovništva starijeg od 18 godina preziva se jednim od "češćih" prezimena (ona koja se pojavljuju više od sedam fputa); za razliku od Gajnica gdje nijedno prezime nema osobine "čestoga".

IZVORI I LITERATURA

- Centar za ekonomski razvoj grada Zagreba - Zavod za statistiku (1982): *Stanovništvo, domaćinstva i stanovi po mjesnim zajednicama (stanje popisa 31.3.1981)*, Zagreb.
- Crkvenčić I. (1983): "Proces socijalnog raslojavanja sela i pojava neobrađenih oranica i ugara u SR Hrvatskoj - na primjeru triju sela u općini Slavonski Brod," *Geografski glasnik*, Savez geografskih društava Hrvatske, broj 45, Zagreb.
- Feletar D. (1986): "Prinos metodologiji istraživanja međuzavisnosti industrijalizacije i deruralizacije - na primjeru općina SR Hrvatske", *Radovi Geografskog odjela PMF Sveučilišta u Zagrebu*, broj 21, Zagreb.
- Feletar D. (1984): *Industrija Podravine - Industrija u ekonomsko-geografskoj strukturi Podravine*, Zagreb: Savez geografskih društava Hrvatske.
- Feletar D. (1983): "Industrija kao faktor promjena prostorne distribucije stanovništva u Podravini", *Geografski glasnik*, Savez geografskih društava Hrvatske, broj 45, Zagreb.
- Izvodi iz biračkih popisa (za popis stanovništva 1991) Bizeka, Gajnica, Podsuseda, Podsusedskog Dolja i Jareka Podsusedskog, Zagreb.
- Koertvelyessy T. et al. (1989): "Political Affiliation, Modernization and Mating Structure in Fogo Island, Newfoundland", *Collegium Antropologicum*, Institute for Medical Research and Occupational Health, Volume 13, No 1, Zagreb.
- Korenčić M. (1979): *Naselja i stanovništvo SR Hrvatske 1857-1971*, Zagreb: JAZU.
- Rudan P. et al. (1987): *Antropološka istraživanja istočnog Jadrana - Biološka i kulturna mikrodiferencijacija seoskih populacija Korčule i Pelješa*, Zagreb: Hrvatsko antropološko društvo.
- Rudan V., Lerotić G. and Špoljar-Vržina S.M. (1989): "Functioning of the Family and Marital System in Terms of a Traditional Model in Two Populations - Šilba and Olib Island in the Eastern Adriatic", *Collegium Antropologicum*, Institute for Medical Research and Occupational Health, Volume 13, No 2, Zagreb.
- Smith M.T. and Sherren S.J. (1989): "The One-Dimensional Stepping Stone Model of Migration: An Application to British Coastal Populations", *Collegium Antropologicum*, Institute for Medical Research and Occupational Health, volume 13, No 1, Zagreb.
- Sujoldžić A. (1989): "Isonymy Analysis of Two Island Communities in Dalmatia, Yugoslavia", *Collegium Antropologicum*, Institute for Medical Research and Occupational Health, Volume 13, No 2, Zagreb.

- Špoljar-Vrzina S.M. et al. (1989): "Estimation of the Population Structure Through Temporal Migration Analysis - Example From the Island of Brač", *Collegium Anthropologicum*, Institute for Medical Research and Occupational Health, Volume 13, No 1, Zagreb.
- Vresk M. (1989): "Urbanizacija i mobilnost stanovništva - Uopćeni evolutivni model međuzavisnosti", *Geografski glasnik*, Savez geografskih društava Hrvatske, broj 51, Zagreb.

THE AUTOCHTHONY OF THE POPULATION IN THE ZAGREB SETTLEMENTS BIZEK, GAJNICE AND PODSUSED

SUMMARY

In his analysis of the Zagreb suburban settlements Bizek, Gajnice and Podsused the author wished to relieve the large differences in the level of autochthony in them. The differences were the effect of diverse microlocal conditions in the development of urban contents (the relief configuration, the roads and free space for new construction). The differences were confirmed by two diverse means: by a questionnaire survey and by examination of the electoral lists. The survey enables the author to determine the ratio between the indigenous population and immigrants, and the effect of economic activities on population mobility. The level of autochthony in the settlements was also deduced from the frequency of individual surnames (i.e. by analysis of the surnames).